

I UVOD

1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Ciljevi istraživanja treba da pokažu kako i na koji način se može obezbijediti veći nivo efikasnosti upravljanja projektima kroz optimalan izbor upravljanja rizicima. Jedan od osnovnih problema preduzeća je neprilagođavanje sredini i vremenu u kojem rade. Naime, svako preduzeće u svom životnom ciklusu ima faze rađanja, rasta i razvoja i na kraju umiranja (zatvaranja). Kroz životni ciklus preduzeće nailazi na različite prepreke. Jedna od značajnijih prepreka u rastu i razvoju je neprilagođenost preduzeća promjenama, gdje preduzeće radi uspješnosti projekta treba znati upravljati i rizikom.

2. HIPOTEZA

Polazna hipoteza polazi od pretpostavke da je za uspješno upravljanje projektima potrebno i poznavanje faktora rizika i upravljanje rizicima, kako bi se u što većoj mjeri povećao ukupni stepen efikasnosti i efektivnosti projekata.

3. DEFINISANJE PREDMETA ISTRAŽIVANJA

Neizvjesnost i rizici su neizbježni u svakom projektu. Projektni menadžment je zapravo upravljanje rizicima, jer je jedan od osnovnih ciljeva projektnog menadžmenta savladati različite neizvjesnosti kojima je izložen svaki projekat. Neizvjesnost se definiše kao „nedostatak informacija, znanja ili nerazumijevanje u vezi rezultata neke aktivnosti, odluke ili događaja“. Vođe projekta konstantno pate od nedostatka informacija, znanja i nerazumijevanja. Neizvjesnost zapravo određuje sve ostalo.

Rizik je ustvari, mjera količine postojeće neizvjesnosti, a količina rizika je direktno vezana za informacije, kao što je to prikazano na slici 1. to nije baš ono što većina od nas misli o riziku u svakodnevnim situacijama, ali u svijetu upravljanja projektima, rizik se primarno odnosi na našu mogućnost da predvidimo određene rezultate sa određenom sigurnošću.

Slika 1 – količina rizika

Rizik se sastoji od tri dijela :

- Rizičnog događaja
- Njegove vjerovatnoće i
- Rizične posljedice

Posljedica rizika može biti pozitivna i negativna.

Pozitivne posljedice se često nazivaju mogućnost ili šansa. ¹Prijetnja ili opasnost su negativne posljedice-„neprijatan aspekt“ rizika.

Prijetnje su specifični događaji koje utiču na projekt, tako da se rezultati projekta iskazuju kao nepovoljni (npr. prekoračenje termina plana, kašnjenje projekta, povećani troškovi, prekoračenje budžeta, smanjena izvodljivost projekta, lošije performanse projekta, isl.).

Rizik projekta je neizvjestan događaj ili uslov, koji, ako se pojavi, ima pozitivan ili negativan uticaj na najmanje jedan cilj projekta, kao što je vrijeme, troškovi, domen ili kvalitet (gdje je vremenski cilj projekta da bude isporučen u dogovoreno vrijeme, troškovni cilj projekta da bude u okviru dogovorenog budžeta, isl.). rizik može imati jedan ili više uzroka, i ako se pojave, jednu ili više posljedica.

Svrha je upravljanja rizicima, povećanje transparentnosti rizika radi olakšavanja procesa upravljanja i odlučivanja. Upravljanje rizicima omogućava jasniji pogled u budućnost i potencijalne ishode, otvara nove vidike menadžentu, te procjenjuje ciljeve i strategije menadžmenta s obzirom na rizike.

Upravljanje rizicima važno je za cjelinu preduzeća, stvara strategijsku prednost pred konkurencijom. Ono ne zamjenjuje proces poslovnog upravljanja, već ga čini transparentnijim i efikasnijim.

¹ Marović B i Avdalović V, 2005, *Osiguranje I upravljanje rizikom*